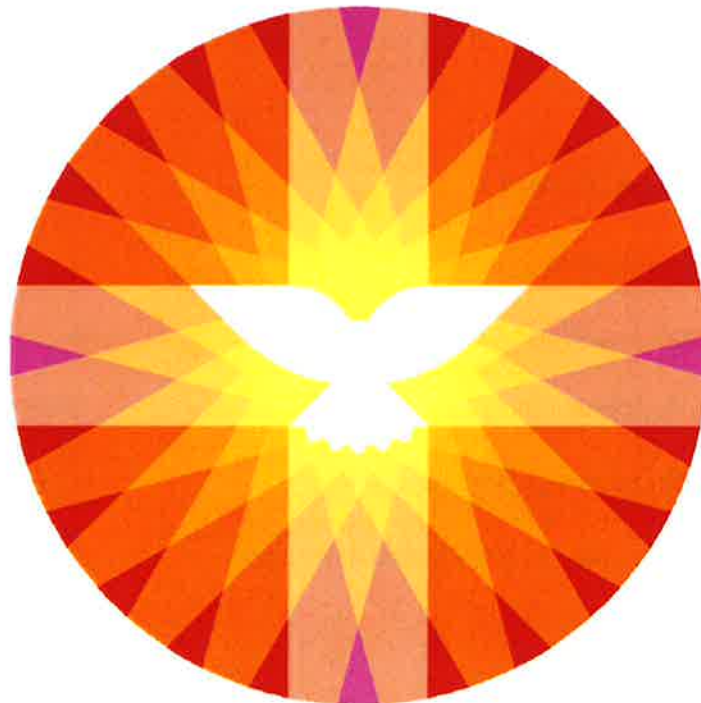

Jaarverslag 2018

Protestantse Gemeente te Wassenaar

Protestantse Kerk

Jaarverslag 2018

Protestantse Gemeente te Wassenaar

Inhoudsopgave	pagina
Jaarverslag	A tot en met E
Balans per 31 december 2018	2
Staat van Baten en Lasten over 2018	3
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	4
Toelichting op de Balans	5 tot en met 11
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten	12 tot en met 14
Controleverklaring van de certificerend accountant	15 (volgt na controle)

Jaarverslag bij de jaarrekening van de Protestantse Gemeente te Wassenaar over het jaar 2018

Resultaat

De staat van baten en lasten laat een tekort zien van € 121.295. Er is een bedrag van € 12.062,- onttrokken aan het bestemmingsfonds kerkhof. Hiermee komt het saldo dat ten laste van het eigen vermogen is gebracht uit op € 109.233,-. Dit tekort wordt onder meer veroorzaakt door hogere loonkosten, samenhangend met het feit dat de PGW in 2018 nog voor een groot deel het equivalent van drie fulltime predikanten in dienst had. Inmiddels zijn twee predikanten met emeritaat gegaan en is er een interim predikant aangesteld om de gemeente te helpen bij het beroepen van één nieuwe predikant en met de transitie in het algemeen. Ook is er sprake geweest van een vergoeding voor één van de vertrekkende predikanten en voor de afvloeiing van een koster. Het resultaat is voorts sterk beïnvloed door de ontwikkeling van de aandelenmarkten in het laatste kwartaal van het jaar. Het koersverlies kwam daarbij uit op € 98.557. Deze schommeling valt binnen de bandbreedte van het gekozen beleggingsprofiel. Inmiddels is halverwege 2019 de waarde van de beleggingen weer geheel hersteld en is de lange termijn verwachting een gemiddeld rendement van 4,3% per jaar. De huidige grondslagen van de financiële verslaggeving laten egalisatie van deze schommelingen in het resultaat niet toe.

De kerkelijke bijdragen laten ondanks de demografische ontwikkelingen een minder grote terugval zien dan was voorzien en leveren daarmee een positieve bijdrage t.o.v. het budget voor 2018. Deze ontwikkeling wijst op een hogere individuele bijdrage van gemeenteleden. De exploitatie van het kerkhof blijft ook een substantiële bijdrage leveren en is aanzienlijk hoger dan begroot vanwege hogere inkomsten en lager dan begrote onderhoudskosten. De kosten van de restauratie van de ramen van de dorpskerk en het schilderen van het orgel zijn geheel gedekt door subsidies en bijdragen van vele particulieren en instanties. In de begroting was aangenomen dat dit niet het geval zou zijn. Voorts was de bijdrage van de exploitatie van het onroerend goed hoger dan begroot voornamelijk wegens uitstel van groot onderhoud. Tot slot vond er een restitutie plaats van de opstalverzekeringpremie van de Dorpskerk, nadat bleek dat deze niet gebaseerd was op de juiste kubieke meter inhoud.

Samenvattend mag worden geconcludeerd dat het resultaat weliswaar negatief is, maar sterk bepaald is door een aantal incidentele factoren. De hogere kerkelijke bijdragen dan verwacht en het feit dat de restauratiewerkzaamheden geheel gedekt zijn door giften en subsidies stemmen tot dankbaarheid.

Kerkelijke organisatie

Op 13 september 2016 is de nieuwe structuur van de Protestantse Gemeente te Wassenaar (PGW) van kracht geworden door goedkeuring van de toenmalige Algemene Kerkenraad. In de nieuwe structuur is er voor de PGW sprake van één Kerkenraad voor de hele gemeente en een drietal wijkraden voor de Dorpskerk, de Kievietkerk en de Messiaskerk. Het voornaamste doel was de bestuurbaarheid van de PGW te verbeteren in het licht van de noodzaak om meer samen te doen. Naast het invoeren van kostenbesparingen gaat het daarbij ook om het creëren van een nieuw elan. Daartoe zijn door de Kerkenraad ook een viertal commissies opgericht voor de eredienst, het leerhuis, kerk en samenleving en communicatie. Ook in het afgelopen jaar hebben deze vier commissies zich binnen de PGW gewijd aan het vormgeven van een gemeenschappelijke koers. Naast de commissies heeft een werkgroep pastoraat zich gebogen over de organisatie van het pastoraat met twee i.p.v. drie predikanten.

Het advies van deze werkgroep heeft geresulteerd in een nieuwe wijkindeling en een Pastorale Raad die het wijkwerk coördineert.

Op 23 mei 2017 is het financiële beleidsplan voor de PGW opgesteld door het College van Kerkrentmeesters (CvK) en goedgekeurd door de Kerkenraad. Dit beleid legt o.a. vast hoe er met begrotingen en reserves wordt omgegaan. Ook is er aandacht voor het beleid m.b.t. aanbestedingen. Een beleidsplan is ook noodzakelijk voor het behouden van de ANBI status. In 2017 heeft de Diaconie besloten haar boekhouding, die door het Kerkelijk Bureau werd gevoerd, uit te besteden aan een derde partij. De overige werkzaamheden, die nog steeds door het Kerkelijk Bureau worden uitgevoerd, zijn vastgelegd in een formele overeenkomst die door beide partijen is goedgekeurd.

Kerkelijke bijdragen

De vrijwillige kerkelijke bijdragen zijn in 2018 uitgekomen op € 322.770 (in 2017 was dit € 338.843). In de begroting was rekening houdend met de demografische ontwikkeling een bedrag opgenomen van € 290.000. Ook in 2018 heeft de dalende trend van het aantal bijdragende leden zich voortgezet in onze gemeente. Deze daling doet zich ook landelijk voor. De oproep aan gemeenteleden om meer bij te dragen heeft een positieve response opgeleverd en de gemiddelde bijdrage per bijdragende eenheid is omhooggegaan van € 321 naar € 376.

Legaten en giften

Er zijn twee legaten ontvangen, welke beiden geormerkt zijn. Derhalve zijn ze direct naar de bestemmingsfondsen geboekt. Het betreft:

- € 4.000,- voor de Kievietkerk ten behoeve van de akoestische verbetering
- € 26.858 specifiek voor de Messiaskerk ter vrije besteding.

Een derde erfenis van een overleden gemeentelid, geormerkt voor de Messiaskerk, is weliswaar in 2018 ontstaan, maar legaten en erfenissen worden financieel in het jaar van de feitelijke ontvangst geboekt.

Predikanten

In 2018 zijn twee predikanten met emeritaat gegaan en is er een begin gemaakt met het beroepen van één nieuwe predikant. Daarvoor heeft de landelijke organisatie haar toestemming verleend en is er op basis van een lange termijn projectie van de financiën ook een solvabiliteitsverklaring afgegeven door het CCBB (Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken). De financiële afhandeling van de gewijzigde plannen omtrent het emeritaat van één van de predikanten is ook door het CCBB behandeld en goedgekeurd.

Kerkelijk Bureau

Gedurende 2018 is de vacature, die in 2017 was ontstaan door het vertrek van een administratief medewerker, weer vervuld. De bezetting van 2 FTE blijkt noodzakelijk voor vervanging bij ziekte of vakantie en wordt verder onderbouwd door de aandacht die vereist is voor de exploitatie van het kerkhof en de commerciële exploitatie van de gebouwen. De uitdaging van het Kerkelijk Bureau is om de administratieve procedures zoveel mogelijk verder te automatiseren.

Een belangrijke taak van het Kerkelijk Bureau is het beheer van het kerkhof. In 2017 is besloten om in 2018 een deel van de kosten van het Kerkelijk Bureau toe te schrijven aan het beheer van het kerkhof om een meer reëel exploitatieresultaat van het kerkhof te kunnen laten zien.

Eind 2017 is met wederzijds goedvinden besloten het dienstverband met de koster van de Messiaskerk te beëindigen per 1 april 2018. Door tijdelijke waarneming van de hulpkoster en de inzet van vrijwilligers is de continuïteit van de kosterwerkzaamheden voorlopig goed gewaarborgd. De nieuwe koster is in verband met de noodzaak om kosten te besparen voor 24 uur per week aangenomen en wordt geassisteerd door een groep vrijwilligers. Net zoals in de Kievietkerk zullen de zondagdiensten met een aantal van circa 5 vrijwillige kosteren volgens een roulatieschema worden bemand.

Gebouwen

In 2018 is bouwkundige staat van de Kievietkerk en de Messiaskerk door de Monumentenwacht opnieuw beoordeeld. Gedurende de restauratie van de ramen en het orgel is de Dorpskerk niet beoordeeld en zal na de restauratie opnieuw worden opgenomen in het gebruikelijke schema. De Dorpskerk en de pastorie Schoolstraat 2 zijn rijksmonumenten. Een aantal van onze andere gebouwen hebben de status van gemeentemonument.

Dorpskerk

In 2018 is de restauratie uitgevoerd van de glas-in-lood ramen en het verfwerk van het historisch orgel. Het lood van de ramen is de laatste keer tijdens de grote restauratie in de 40-er jaren van de vorige eeuw vervangen. Naast het lood zijn ook veel brugstaven (de draagconstructie van het glas-in-lood) door corrosie uit het metselwerk gekomen. De eerste kostenraming bedroeg € 388.560. Na uitbesteding en verdere gedetailleerde uitwerking van de uitvoering is de begroting € 349.711,- geworden. Naast schoonmaak en reparatie van het stucwerk zijn er nog een aantal aanvullende kosten te verwachten.

De kosten van de restauratie is door overheidssubsidies en gerichte fondsenwerving bij stichtingen, fondsen en particulieren geheel gedekt.

Kievietkerk

Een deel van het gebouw is medio 2018 permanent verhuurd aan een huiswerkbegeleidingsinstituut. Er waren weinig bouwkundige aanpassingen nodig voor deze verhuur. In de toren zijn vanwege ARBO eisen trappen en ladders vervangen, de kosten hiervan zijn voor rekening van de telecomprovider van de zendmast.

Messiaskerk

De kerkklok van de Messiaskerk is in december 2017 defect geraakt. Het herstel is in 2018 uitgevoerd. Voor de kosten van dit herstel werd in 2017 een reservering gemaakt, zodat er in 2018 per saldo geen lasten meer waren. De werkelijke kosten bedroegen € 10.194,- zodat per saldo de voorziening is toegenomen met € 1.806,-

Pastorieën

- De pastorie in de Schoolstraat is in februari 2019 leeg komen te staan en de opties voor toekomstige gebruik worden inmiddels onderzocht met ondersteuning van de Provincie in het kader van het beheer van het cultureel erfgoed.

- De pastorie aan de van Oldenbarneveltweg is verhuurd. Mocht bewoning door een predikant wenselijk zijn dan kan het huurcontract door een zogenaamde diplomatenclausule ontbonden worden.
- Aan de pastorie aan de Wittenburgerweg is enig klein onderhoud verricht.

Overige onroerend goed.

- Klein onderhoud is verricht aan de panden Schoolstraat 4, 4a, 6 en 8.
- Schilderwerk is uitgesteld tot 2019, waarvoor een reservering in 2017 is gemaakt van € 19.500.

Verhuur kerkgebouwen

Er wordt naar gestreefd de kerkgebouwen meer te verhuren, zodat er voor de Protestantse Gemeente te Wassenaar ook opbrengsten uit gegenereerd kunnen worden. Dit is in 2018 in beperkte mate gerealiseerd en heeft ook voor de toekomst de nodige aandacht.

Opbrengsten eigen vermogen

De rente-inkomsten van het in deposito's ondergebrachte vermogen lopen terug, omdat er deposito's aflopen die met hogere rentepercentages in de afgelopen jaren waren afgesloten dan de nu geldende depositotarieven en de vrijvallende deposito's werden aangewend om de tekorten in de bedrijfsvoering aan te wenden. Het deel van het vermogen, dat onder beheer van de Rabobank belegd is, heeft een effectief rendement gehad van -7,4%. Daarbij wordt aangetekend dat deze winst bepaald is op basis van de actuele koersen aan het einde van het boekjaar.

Het door de kerkrentmeesters gekozen doelrisico profiel van de beleggingsportefeuille was voor 2018 "neutraal". Dit risicoprofiel is aangepast met het oog op de totale opbouw van het vermogen dat naast de beleggingsportfolio ook bestaat uit de reeds genoemde deposito's en een substantiële onroerend goed portfolio. Het neutrale risico heeft een verwacht rendement van 4,3% per jaar met potentieel hogere schommelingen. Het laatste wordt verantwoord geacht omdat deze middelen niet op korte termijn aangewend hoeven te worden.

Kerkhof

In het afgelopen jaar is wederom een deel van de paden van het kerkhof vernieuwd in het kader van het plan om het kerkhof beter toegankelijk te maken voor haar bezoekers. De oude klinkers werden verwijderd en de paden werden van Hansagrand voorzien. Dit is een soort leemachtige gritsubstantie. Verdere voordelen zijn dat de paden met het uitdragen van kisten breder zijn geworden en dat bij het openen van een graf het pad weer snel in de oude situatie hersteld kan worden. Naast de voordelen blijkt er ook een belangrijk nadeel te zijn en dat is de gebrekkige hemelwaterafvoer. Met het hoveniersbedrijf wordt naar een passende oplossing gezocht. Onder meer wordt bekeken of de toplaag van fijn grind voorzien kan worden. Er dient nog een deel van de paden vernieuwd te worden.

In de loop der jaren is een aanzienlijk aantal bomen doodgegaan vanwege ziekten, grafbeschadiging of stormschade. In 2018 werd aangevangen met de herplant van bomen. Daarna wordt de lage groenvoorziening onder handen genomen. In studie is de mogelijkheid van de situering van een strooiplaats voor as en een herdenkingsmonument waarop namen geplaatst kunnen worden.

Raad van Kerken Wassenaar

De PGW participeert in de Raad van Kerken Wassenaar. Dit is een lokaal samenwerkingsverband en overlegorgaan van alle christelijke kerken.

De Raad van Kerken heeft in 2018 weer een aantal activiteiten georganiseerd zoals het concert van Haydn in de Lijdenstijd "Die sieben letzten Worte" door het Ensemble Archipel, het scholierendebat ter voorbereiding op de gemeentelijke verkiezingen, het oecumenisch avondgebed op 4 mei, het Gedachtenisconcert in de Goede Herderkerk en de Oecumenische oudejaarsviering in de Dorpskerk. In 2018/2019 werd wederom een groot aantal vluchtelingen tijdelijk gehuisvest in Duinrell. Diverse activiteiten werden georganiseerd om deze vluchtelingen op te vangen zoals taallessen en het inloophuis in de Messiaskerk.

Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar www.kerkenwassenaar.nl en het jaarverslag over 2018 van de Raad van Kerken Wassenaar.

